

طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (اعاده شده از شورای نگهبان)

متن مصوبه (۱۳۹۰/۰۸/۰۹)	نظر شورا (۱۳۹۰/۰۸/۲۶)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۱/۲۳)
<p>ماده ۲- تبصره‌های زیر به ماده (۲۵) و یک ماده به قانون آیین‌نامه داخلی الحاق می‌شود:</p> <p>تبصره ۴- نحوه رسیدگی به اعتراض در مورد ایفای وظایف رئیس کمیسیون اصل‌نودم (۹۰) قانون اساسی و نیز رئیس و دادستان دیوان محاسبات و سایر افرادی که با رأی مجلس انتخاب می‌شوند ولی در این آیین‌نامه برای رسیدگی به اعتراض در مورد ایفای وظایف آنان روشی مشخص نشده است طبق این ماده است.</p>	<p>۱- عبارت «سایر افراد» در ماده (۲) مصوبه مبنی بر الحاق تبصره (۴) به ماده (۲۵) آیین‌نامه، از این حیث که مشخص نیست آیا شامل اشخاصی که مجلس شورای اسلامی به موجب قانون اساسی حق نظارت بر امور آنها را ندارد نیز می‌شود یا خیر؟ ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>در تبصره (۴) ماده (۲) طرح، عبارت «<u>سایر افرادی</u>» حذف و عبارت «<u>همچنین سایر نمایندگان مجلس</u>» جایگزین می‌شود.</p>
<p>ماده الحاقی- رئیس قوه قضائیه حداقل یک‌ماه قبل از پایان دوره عضویت حقوقدانان شورای نگهبان، به تعداد حداقل دوبرابر حقوقدان به مجلس معرفی می‌نماید. حقوقدانان باید دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته‌های مختلف حقوقی باشند.</p> <p>تبصره ۱- حضور در هر دوره شورای نگهبان، معادل یک مقطع تحصیلی تنها برای عضویت در شورای نگهبان محسوب می‌شود.</p> <p>تبصره ۲- در صورت استعفاء، فوت یا عزل هرکدام از اعضای حقوقدان شورای نگهبان، رئیس قوه قضائیه برای باقیمانده دوره عضویت طبق این ماده اقدام می‌نماید.</p> <p>تبصره ۳- قبول درخواست استعفاء حقوقدان و موافقت یا مخالفت با آن، با رئیس قوه قضائیه است.</p>	<p>۲- تشخیص شرایط حقوقدانان شورای نگهبان در ماده (۲) مبنی بر الحاق (۱) ماده به آیین‌نامه داخلی از جمله تعیین تعداد و مدارک تحصیلی آنها مغایر اصل ۹۱ قانون اساسی شناخته شد. همچنین با توجه بر ایراد مذکور محملی بر ابقاء تبصره (۱) وجود ندارد.</p> <p>۳- تبصره (۲) ماده الحاقی مذکور در ماده (۲) در خصوص «عزل» حقوقدانان شورای نگهبان مغایر اصول ۹۱ و ۹۲ قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۴- تبصره (۳) ماده الحاقی در ماده (۲) نیز در خصوص قبول درخواست استعفاء حقوقدانان شورای نگهبان از سوی رئیس قوه قضائیه مغایر اصل ۹۱ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده الحاقی ذیل ماده (۲) طرح و تبصره‌های آن و همچنین عبارت «<u>و یک ماده به</u>» در سطر اول ماده (۲) حذف می‌شود.</p>
<p>ماده ۳- اصلاحات زیر در ماده (۳۳) قانون آیین‌نامه داخلی به عمل می‌آید:</p> <p>الف- عبارت زیر به انتهای تبصره بند (۶) ماده (۳۳) قانون آیین‌نامه داخلی اضافه می‌شود:</p> <p>«در صورتی که کمیسیون در گزارش خود، در مورد ناکارآمدی مسؤول ذی‌ربط درخواست رأی نماید، پس از پایان مذاکرات، ناکارآمدی وی در حوزه مسؤولیت او که در گزارش بررسی شده است به رأی مجلس گذاشته می‌شود و در صورت تصویب،» حذف و عبارت «<u>دلایلی ارائه</u>» جایگزین می‌شود.</p>	<p>۵- در بند الف) ماده (۳) موضوع اصلاح تبصره بند (۶) ماده (۳۳) آیین‌نامه، رأی‌گیری مجلس در مورد ناکارآمدی مسؤول ذی‌ربط، زائد بر اختیارات مجلس در امور و مقامات قوای دیگر بوده و مغایر اصول متعدد از جمله اصول ۵۷، ۷۶، ۸۸ و ۸۹ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>در بند الف) ماده (۳) طرح، عبارت «<u>درخواست رأی نماید، پس از پایان مذاکرات، ناکارآمدی وی در حوزه مسؤولیت او که در گزارش بررسی شده است به رأی مجلس گذاشته می‌شود و در صورت تصویب،</u>» حذف و عبارت «<u>دلایلی ارائه</u>» جایگزین می‌شود.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۱/۲۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۰۸/۲۶)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۰۸/۰۹)
<p>در تبصره ماده (۱۰۷) اصلاحی بعد از کلمه «می‌توانند» عبارت «خارج از موضوع دستور جلسه» اضافه می‌شود و عبارت «درخواست کتبی» حذف و کلمه «تقاضای» جایگزین می‌شود.</p>	<p>۶_ در ماده (۷) موضوع الحاق تبصره به ماده (۱۰۷) آئین‌نامه مبنی بر لزوم موافقت هیأت با نطق رئیس قوه مجریه و همچنین کتبی بودن درخواست مقامات مذکوره، مغایر اصل ۷۰ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۷_ تبصره زیر به ماده (۱۰۷) قانون آیین‌نامه داخلی الحاق می‌شود: تبصره_ رؤسای قوای مجریه و قضائیه می‌توانند در صحن علنی مجلس نطق نمایند. این نطق پس از وصول درخواست کتبی آنان و اعلام موضوع نطق به رئیس مجلس پس از موافقت هیأت‌رئیس در اولین فرصت انجام می‌شود. ساعت و مدت نطق قبل از شروع جلسه باید به اطلاع نمایندگان برسد.</p>
<p>در سطر اول ماده (۱۱۵) اصلاحی، کلمه «مجلس» حذف و کلمه «نمایندگان» جایگزین می‌شود.</p>	<p>۷_ نظر به اینکه موارد مذکور در ماده (۸) و تبصره‌های آن موضوع اصلاح ماده (۱۱۵) آئین‌نامه، نه از امور تقنینی است و نه از نوع تصمیمات مجلس در خصوص انتخاب اعضای قوه مجریه و نه از نوع امور نظارتی می‌باشد، بنابراین خارج از اختیارات مجلس شورای اسلامی و مغایر اصول متعدد قانون اساسی است.</p>	<p>ماده ۸_ ماده (۱۱۵) قانون آیین‌نامه داخلی به شرح زیر اصلاح و تبصره آن به‌عنوان ماده (۱۱۴) تعیین می‌شود: ماده ۱۱۵_ مجلس می‌تواند درباره مسائل مهم داخلی بیانیه و در مورد مسائل خارجی قطعنامه صادر نماید.</p>
<p>تبصره (۹) ماده (۱۱۵) اصلاحی، حذف می‌شود.</p>		<p>ماده ۱۱۵_ ... تبصره ۹_ قوای سه‌گانه و کلیه دستگاههای اجرائی موظفند در حدود قوانین و مقررات و با استفاده از تمامی ظرفیتهای قانونی خود برای تحقق موارد مذکور در بیانیه و قطعنامه اقدام نمایند.</p>
<p>ماده (۱۲) طرح به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۱۲_ در ماده (۱۳۶) قانون آیین‌نامه داخلی عبارات «با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی»، «امورمجلس» و «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» حذف می‌شود و عبارت «رابط امورمجلس» حذف و عبارت «نائب رئیس» جایگزین و عبارت «به‌جای رئیس جمهور و وزرا» حذف و عبارت «حسب مورد» جایگزین می‌شود.</p>	<p>۸_ در ماده (۱۲) موضوع اصلاح ماده (۱۳۶) آئین‌نامه، الزام معاونین رئیس جمهور به حضور در مجلس شورای اسلامی و نیز الزام وزراء به صورت کلی به حضور در مجلس و نیز الزام آنان به حضور در کمیسیونها، مغایر اصل ۷۰ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۱۲_ ماده (۱۳۵) قانون آیین‌نامه داخلی حذف و ماده (۱۳۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۱۳۶_ لوائح قانونی با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی باید به امضای رئیس‌جمهور و وزیر یا وزرای مسئول و در صورت نداشتن وزیر مسئول تنها به امضای رئیس‌جمهور رسیده باشد و در جلسه علنی مجلس توسط وزیر ذی‌ربط یا یکی از معاونین رئیس‌جمهور تقدیم شود. معاونین رئیس‌جمهور، وزرا، رئیس یا نائب‌رئیس شورای عالی استانها که به‌صورت رسمی به مجلس معرفی شده‌اند حسب مورد در جلسات مجلس و کمیسیونها برای توضیح و دفاع حضور می‌یابند.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۱/۲۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۰۸/۲۶)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۰۸/۰۹)
<p>تبصره (۲) ماده (۲۰۰) اصلاحی حذف گردید و در متن ماده (۲۱) طرح، عبارت «<u>دو تبصره به شرح زیر</u>» به عبارت «<u>تبصره زیر</u>» اصلاح می شود.</p>	<p>۹- تبصره (۲) الحاقی به ماده (۲۰۰) آئین نامه در ماده (۲۱) مصوبه، مغایر اختیارات مجلس شورای اسلامی در اصول متعدد از جمله اصول ۹۰، ۱۵۶ و ۱۶۰ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۱- در ماده (۲۰۰) قانون آیین نامه داخلی عبارت «دستگاه قضائی صالحه موظف است طبق مقررات» حذف و حرف «تا» جایگزین آن می گردد و دو تبصره به شرح زیر به این ماده الحاق می شود:</p> <p>تبصره ۲- کلیه اوراق مربوط به رسیدگی، توسط مراجع فوق برای هیأت رئیسه مجلس به عنوان شاکی ارسال می شود تا نماینده کمیسیون یا نماینده حقوقی مجلس را جهت حضور در جلسه رسیدگی و دفاع از گزارش و مراحل تجدیدنظرخواهی معرفی نماید.</p>
<p>در تبصره (۳) ماده (۲۲۰) اصلاحی، عبارت «<u>اعلام وصول</u>» حذف و کلمه «<u>طرح</u>» جایگزین می شود. عبارت «<u>تمامی امضاء کنندگان به صورت کتبی استرداد استیضاح را بخواهند</u>» حذف و عبارت «<u>تعداد متقاضیان استیضاح به کمتر از ده نفر کاهش یابد</u>» جایگزین می شود.</p>	<p>۱۱- ماده (۲۴) موضوع اصلاح ماده (۲۲۰) آئین نامه و تبصره های آن مغایر اصل ۸۹ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۴- ماده (۲۲۰) قانون آیین نامه داخلی به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>ماده ۲۲۰- ... تبصره ۳- پس از اعلام وصول استیضاح در جلسه علنی، فقط در صورتی استیضاح از دستور کار مجلس خارج می شود که تمامی امضاء کنندگان به صورت کتبی استرداد استیضاح را بخواهند. در این صورت می تواند دلایل خود را توسط نماینده منتخب خود ظرف پنج دقیقه در جلسه علنی مطرح نمایند. پس از این مرحله چنانچه وزیر درباره استیضاح درخواست صحبت بنماید، با تقاضای کتبی و موافقت رئیس مجلس می تواند حداکثر ده دقیقه در جلسه علنی صحبت کند.</p>
<p>ماده الحاقی موضوع ماده (۲۶) طرح به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>ماده الحاقی- <u>نمایندگان می توانند جهت انجام وظایف قانونی خود به تشکیل گروه های تخصصی، سیاسی و صنفی (فراکسیون) اقدام نمایند.</u></p> <p>تبصره- <u>دستورالعمل نحوه تأسیس، فعالیت و تأمین امکانات مورد نیاز به تصویب هیأت رئیسه می رسد.</u></p>	<p>۱۰- ماده (۲۶) موضوع الحاق یک ماده به قانون آئین نامه داخلی، «تشکیل فراکسیون» خارج از امور اختیارات مجلس مذکور در قانون اساسی در خصوص قوه مقننه است. همچنین واژه «فراکسیون» در این ماده، مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۱۲- در ماده (۲۶) موضوع تبصره (۲) ماده الحاقی، تصویب آئین نامه توسط کمیسیون تدوین آئین نامه داخلی، مغایر قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۶- ماده زیر به قانون آیین نامه داخلی الحاق می شود:</p> <p>ماده الحاقی- <u>حداقل هشت نفر از نمایندگان می توانند جهت توجه و پیگیری امور مهم سیاسی، تخصصی و صنفی، فراکسیون تشکیل دهند.</u></p> <p>تبصره ۱- هر نماینده می تواند حداکثر عضو سه فراکسیون باشد.</p> <p>تبصره ۲- آیین نامه تعداد فراکسیون ها، نحوه تشکیل، فعالیت و تأمین امکانات مورد نیاز توسط هیأت رئیسه مجلس تهیه می شود و به تصویب کمیسیون تدوین آیین نامه داخلی می رسد. اصلاحات در آیین نامه مذکور نیز به همین نحو انجام می شود.</p> <p>تبصره ۳- هیأت رئیسه موظف است تشکیل هر فراکسیون و نیز اسامی اعضای مؤسس و نمایندگان عضو آن فراکسیون را به اطلاع کلیه نمایندگان برساند.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۱/۲۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۰۸/۲۶)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۰۸/۰۹)
<p>در سطر دوم ماده الحاقی موضوع ماده (۲۸) طرح، عبارت «با حضور در مجلس، ضمن ارائه گزارش شفاهی،» حذف می شود.</p>	<p>۱۳_ ماده (۲۸)، مغایر اصول متعدد قانون اساسی از جمله اصول ۵۷، ۸۹، ۱۵۶، ۱۶۰ و اصول نظارتی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۸_ ماده زیر به قانون آیین نامه داخلی الحاق می شود: ماده الحاقی_ رؤسای قوای مجریه و قضائیه موظفند حداکثر تا پایان اردیبهشت هر سال با حضور در مجلس، ضمن ارائه گزارش شفاهی، گزارش مکتوبی نیز از عملکرد قوه تحت نظارت خود و تغییرات شاخصها در سال قبل را به مجلس شورای اسلامی تقدیم نمایند.</p>
<p>تبصره های (۱) و (۳) ماده الحاقی موضوع ماده (۳۱) طرح، به شرح زیر اصلاح می شود: <u>تبصره ۱_ مجلس چند دوازدهم بودجه را بر مبنای آخرین قانون بودجه سالانه مصوب مجلس رسیدگی می نماید.</u> <u>تبصره ۳_ در صورت عدم تصویب بودجه سالانه کل کشور تا پانزدهم اسفندماه رسیدگی به چند دوازدهم بودجه حداکثر طی پانزده روز انجام می شود و نحوه رسیدگی به آن را هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی تعیین می نماید.</u></p>	<p>۱۴_ ماده (۳۱) موضوع تبصره (۱) ماده الحاقی، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد. ۱۵_ ماده (۳۱) ارائه طرح در تبصره (۳) ماده الحاقی، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۳۱_ ماده زیر به قانون آیین نامه داخلی الحاق می شود: ماده الحاقی_ چنانچه لایحه بودجه سالانه کشور تا تاریخ تعیین شده در این آیین نامه به مجلس تسلیم نشود دولت موظف است لایحه چند دوازدهم بودجه را نیز به مجلس تسلیم نماید. این لایحه پس از چاپ و توزیع در دستور کار مجلس قرار می گیرد. ابتداء نماینده دولت و سپس دو مخالف و دو موافق به ترتیب هر کدام به مدت پنج دقیقه صحبت می کنند و سپس کلیات لایحه به رأی گذاشته می شود. در صورت تصویب، رسیدگی به لایحه در ردیف اول دستور جلسه علنی بعد قرار می گیرد. در وقت رسیدگی ابتداء پیشنهاد نمایندگان در خصوص میزان چند دوازدهم مطرح و در صورت عدم تصویب نسبت به عدد چند دوازدهم پیشنهادی دولت رأی گیری می شود. <u>تبصره ۱_ چند دوازدهم بودجه بر مبنای آخرین قانون بودجه سالانه مصوب مجلس است.</u> <u>تبصره ۲_ حداکثر مدتی که مجلس می تواند برای بودجه چند دوازدهم تصویب نماید، سه دوازدهم است.</u> <u>تبصره ۳_ در صورت عدم تصویب بودجه سالانه کل کشور یا عدم ارائه لایحه چند دوازدهم توسط دولت تا پانزدهم اسفندماه، نمایندگان می توانند با ارائه طرح، اجرای آخرین قانون بودجه سالانه را حداکثر برای مدت سه ماه تمدید نمایند. این طرح طبق روال طرحهای دو فوریتی رسیدگی می شود.</u></p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۱/۲۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۰۸/۲۶)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۰۸/۰۹)
<p>در متن ماده الحاقی موضوع ماده (۳۲) طرح، کلمه «مجلس» حذف و کلمه «نمایندگان» جایگزین می‌شود و عبارت «با رعایت موازین شرعی، اصول قانون اساسی، سیاستهای کلی نظام نسبت به» بعد از عبارت «کشورهای خارجی» اضافه می‌گردد و در تبصره آن کلمه «دستورالعمل» جایگزین کلمه «آیین نامه» می‌شود.</p>	<p>۱۶_ اطلاق ماده الحاقی در ماده (۳۲) بدون رعایت اصول قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام مغایر اصول قانون اساسی و خلاف موازین شرع شناخته شد. همچنین اطلاق تبصره آن از این حیث که از امور تقنینی است و نیز تفویض اختیار تصویب آئین نامه در این تبصره به کمیسیون تدوین آئین نامه، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۳۲_ ماده زیر به قانون آیین نامه داخلی الحاق می‌شود: ماده الحاقی_ مجلس می‌تواند برای برقراری ارتباط با مجالس کشورهای خارجی به تشکیل گروههای دوستی پارلمانی اقدام نماید. تبصره_ آیین نامه چگونگی تشکیل، کشورهای هدف، تعداد گروهها و نحوه فعالیت و روابط با آن کشورها توسط هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی تهیه می‌شود و به تصویب کمیسیون تدوین آیین نامه داخلی می‌رسد.</p>
<p>بند (۴۲) ماده (۳۳) طرح، حذف می‌شود.</p>	<p>۱۷_ بند (۴۲) ماده (۳۳) موضوع اصلاح ماده (۲۲۲) آئین نامه، با توجه به ایراد معموله در ماده (۲۴) موضوع اصلاح ماده (۲۲۰) آئین نامه اشکال دارد.</p>	<p>ماده ۳۳_ در مواد تعیین شده زیر اصلاحات به عمل آمده انجام می‌شود: ۱_ ... ۴۲_ در ماده (۲۲۲) عبارت «طرح استیضاح» به عبارت «اعلام وصول استیضاح در جلسه علنی» اصلاح می‌شود.</p>
<p>xxx</p>	<p>تذکره: _ در بند (ب) ماده (۳) موضوع اصلاح تبصره بند (۶) ماده (۳۳) آئین نامه، «تبصره (۶)» به «تبصره بند (۶)» اصلاح گردد.</p>	<p>ماده ۳_ ... ب_ در تبصره (۶) ماده (۳۳) قانون آیین نامه داخلی، بعد از کلمه «کمیسیونها» عبارت «رأساً یا با تقاضای حداقل ده نفر از نمایندگان» اضافه می‌شود و بعد از عبارت «به هیأت رئیسه ارائه نمایند» عبارت «در صورتی که درخواست بررسی از سوی نمایندگان باشد حداکثر پنج نفر از آنها می‌توانند در تهیه گزارش با کمیسیون، مشارکت نمایند» اضافه و عنوان تبصره به تبصره (۱) اصلاح می‌شود.</p>

اداره قوانین _ ۱۳۹۱/۰۱/۲۶